

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р **Весела Иванова Гелева**, преподавател по Хорово дирижиране в катедра „Музикална педагогика и дирижиране” на факултет „Музикална педагогика” в Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство “Проф. Асен Диамандиев” Пловдив

за **Гуо Руй** /КНР/, кандидат за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по: област на висше образование 8. Изкуства, професионално направление 8.3 Музикално и танцово изкуство”; докторска програма „Музикознание и музикално изкуство” в катедра „Пиано и акордеон”, АМТИИ ”Проф. Асен Диамандиев”

Гуо Руй се дипломира в Нормалния университет в Харбин със специалност пиано. През 2016 г. постъпва като магистър по изкуства в Харбинския нормален университет, учи и в Консерваторията за музика в Харбин. През 2017 г. работи като преподавател по пиано в Националния инструментален музикален отдел на Консерваторията за музика в Харбин. През 2018 г. се присъединява към Професионалния комитет по пиано на Китайската асоциация на музикантите Хейлундзян. От 2019 г. работи като учител по пиано в Ибин колеж в провинция Съчуан. Зачислена е в редовна форма на докторантура през февруари 2020 г., когато започва обучението си в Академията за музикално, танцово и изобразително изкуство „Проф. Асен Диамандиев” в Пловдив под ръководството на доц. д-р Велислава Карагенова. Участва активно в концертната дейност на академията и е носител на награди от конкурса "Бах", организиран от АМТИИ /ноември 2021 г./, Втора награда на Международния музикален конкурс ART-DUO цигулка и пиано в Прага, Чехия /2021/, Втора награда в категория „Пиано” от Международен конкурс за млади музиканти в Загреб, Хърватска /2022 г./, Златен медал за дуо пиано и цигулка от Международен конкурс “Орфееви таланти”, Пловдив и др.

Дисертационният труд със заглавие „**Универсално и национално в клавирната музика на Китай през 20 век**”. Дисертационният труд е в обем от 182 страници и съдържа увод, четири глави, заключение, приноси, литература. Цитираната литература включва 76 заглавия, 66 от китайски източници, 6 от български, 1 от английски и 3 от интернет. Трудът и рефератът отговарят на законовите изисквания за структура, обем и съдържание. Налице са и необходимият брой публикации по темата, която е дисертабилна, актуална и съдържа потенциал за следващи теоретични разработки.

В увода Гуо Руй представя мотивите и целта на изследването: да се проследи процеса на развитие на китайската клавирна музика в контекста на формиране на нейните национални характеристики след задълбочен и многостранен анализ на историческите, социални, политически и културни предпоставки, оказали влияние върху създаването на феномена. Използваните научни методи са аналитичен, сравнителен, емпиричен, както и преглед на избрани теоретични и музикални образци, пряко свързани с контекста на разработката.

Първа глава разглежда пианото като фактор в общественокултурния живот на Китай и започва с внасянето на клавиборда в империята през 17 век. Изтъкната е ролята на западноевропейските мисионери за музикалното образование и по-конкретно поставеното от тях начало на клавирното обучение в Китай. Специално внимание е отделено на обучението по пеене, което на този етап представлява репертоар от популярни японски, европейски и американски мелодии с адаптирани текстове на китайски. Докторантът проследява еволюцията на песенния жанр, който постепенно се обогатява с преработки на китайски народни песни и създаването на авторски творби от китайски композитори-Шън Сингун, Ли Шутонг /първият професор по пиано в Китай/, Зенг Джимин, Синхан и др. Разгледано е значението на първооснователите на професионалното клавирно обучение в страната, както и активната им дейност, за институционализиране на пианистичното изкуство.

Във **Втора глава** Гуо Руй разглежда първия от трите периода на развитие на китайската клавирна култура /1915-1949/. Това е времето, когато активно се

разкриват професионални музикални институции, създават се висши общообразователни колежи и независими висши музикални училища, сред които професионалното музикално училище към Пекиния университет и Шанхайската национална музикална консерватория. Докторантът посочва ролята на руската клавирна школа и нейните изтъкнати представители, допринесли за поставянето на солидна методическа, теоретична и практическа основа в лицето на Борис Захаров, Валентин Александрович Шилов, Н. Дмитриевская и др.

Гуо Руй разглежда два подпериода в клавирното творчество на Китай: 1915–1934 г. и 1934–1949 г. Тя се спира детайлно на предпоставките, особеностите и репертоарните насоки на всеки един от тях. Сред ранните творби за пиано са представени произведенията на Джао Юенрън "Марш на мира" (1915), който е и първото официално публикувано произведение за пиано, „Малка идея“ (1917), включваща за първи път етнически елементи и "Детски марш" от 1919 г. Представени са и знакови творби на Сяо Йоумей, в които е застъпено взаимодействието на класическо-романтично и национално фолклорно изкуство. Във втория подпериод докторантът отбелязва първия връх в китайската клавирна музика, доказателство за което е разширеният жанров диапазон-вариации, сонати, танци, сюити, фуги, а така също и първите публични концертни изяви. Представени са подробни анализи на творбите на Хъ Лутин (1904-1999), изтъкнат композитор, музикален педагог и теоретик като произведението „Пастир свири на флейта“ е посочено за повратна точка в търсенето на автентичен национален музикален език клавирен стил. Клавирната пиеса „Цветен барабан“ на Чю Юей е анализирана в качеството си на емблематично заглавие в съответствие с естетическите категории на китайското изкуство.

Обект на **Трета глава** е клавирната музика от 1949 до 1976 г. И тук докторантът анализира два подпериода. Първият (1949-1966) е предопределен от генерален поврат в политическото статукво, рефлектиращ силно и върху изкуствата. Посочени са причините и резултата от това: създаване на институции и колежи, нова педагогическа клавирна система, нова система на обучението по композиция, международен културен обмен, даващ възможности за усвояване на актуалните тенденции в педагогиката, композицията и изпълнителството. Гуо Руй анализира най-ярките клавирни образци от периода /Първи и Втори Синдзянски танц, „Момичето от Лан Хуахуа"/, които илюстрират еволюцията на клавирната музика и етническите влияния върху музикалния език по отношение на мелодика, хармония, ритмика, метрика, колорит, емоционално внушение и др.

Последното десетилетие от периода/1966-1976/ е разгледано в контекста на Културната революция и катастрофалните последици, заличили голяма част от постигнатото. Дисертантът изследва отраженията на политическия преврат върху музикалното изкуство: доминиране на адаптации на китайска традиционна музика, невъзможност от развитие и прогрес на музикалното мислене, забрана на новаторството и необходимост от творчески компромис. В анализите на творбите „Луната, отразена в извора“ и „Сяо и барабан по залез“ се набелязват нови насоки в клавирното композиционно творчество: преоткриване на възможностите на пианото и нови технически похвати, чрез които се постига нова палитра на звучене. търсене на ново темброво богатство, фонизъм, екзотичен хармоничен колорит и др. Интересен е анализът на звукоизобразителните и звукоподражателни пианистични похвати, чрез които се постига художествена аналогия на китайските традиционни инструменти и тембровата им специфика.

Четвърта глава представя клавирните достижения на Китай от 1976 г. до наши дни и приобщаването към световните тенденции и еволюция. Гуо Руй изследва характеристиките на Новата музикална вълна, в която композиторите отричат принципите на тоналността и функционалната хармония, използват алеаторика, додекафония, търсят нови оригинални

звукови ефекти и композиционни техники като натурални звуци и шумове от ежедневието, електронни, мултимедийни технологии и др. Наред с иновативното отношение към звука изобщо, тя анализира появата клавирни творби, където дванадесеттоновата система взаимодейства с музикалните танцови форми на етническите малцинства, използва се „пантоналност”, чисто музикалното се обогатява и допълва с танцова пластика, театрални маски и др. Според докторанта темата за националния музикален стил и ролята на фолклора се видоизменя, осъвременява и лишава от елементарния буквализъм, включвайки по-висша интерпретация, основана на философия, емоционално внушение и духовно енергия.

Сред **приносите** на труда трябва да се открие следното:

-Дисертацията съдържа систематично описание на историческото развитие на китайската клавирна музика през XX в., поставено в контекста на търсене на национална идентичност и обусловено от множество социални, политически, културни, философски и естетически фактори.

-Докторантът прави изводи и обобщения за развоя на клавирното творчество, съобразно избраната проблематика, и ги подкрепя с анализи на интересна и подкрепена с доказателства и литературни източници фактология.

-Предложен е подробен анализ на представителни клавирни произведения, с важно значение в развитието на изследваните процеси. Изборът на изследвания репертоар е професионално аргументиран и илюстрира посоките и тенденциите за развитие на китайското творчество през 20 и 21 век. Трябва да се изтъкне личното отношение на Гуо Руй в качеството ѝ на клавирен изпълнител и емоционално съпреживяващ изкуството артист, което добавя допълнителна стойност към разглежданата тематика.

-Изследването е базирано на голям брой произведения за пиано, които трайно са навлезли в концертния репертоар на китайските пианисти и педагози. В този смисъл, представената панорама на клавирното творчество допълва и обогатява вече съществуващите научни разработки, давайки нови идеи, и стимулира задълбочаването на интереса на младите изпълнители към националното клавирно минало и настояще на Китай.

Представеният дисертационен труд реализира изцяло заложените в увода цели и задачи на изследването. Той може да се ползва от изпълнители, музиколози, академични преподаватели, студенти, ученици, професионални музиканти, училищни педагози и любители на клавирното изкуство., което го прави подходящ за издаване във вид на книга. Имайки предвид горекананото, предлагам на уважаемото научно жури да присъди на Гуо Руй образователната и научна степен „доктор“ по: по: област на висше образование 8. Изкуства, Професионално направление 8.3 Музикално и танцово изкуство”; докторска програма „Музикознание и музикално изкуство” в катедра „Пиано и акордеон”, АМТИИ ”Проф. Асен Диамандиев” и ѝ пожелавам успех в следващи музикално-теоретични разработки.

22.02.2024 г.

проф. д-р Весела Гелева